

Planowana wystawa **MECHANICZNE OKO** to multimedialna ekspozycja poświęcona technologicznemu i społecznemu wymiarowi filmu: historii kinematografii i ewolucji technologii audiowizualnych na tle przemian związanych z różnymi formami mechanizacji widzenia.

MECHANICZNE OKO to edukacyjna ścieżka zwiedzania zorganizowana na powierzchni ok. 1300 m² postindustrialnej przestrzeni kompleksu EC1 Wschód, skierowana zarówno do osób indywidualnych, jak i grup zorganizowanych, której celem jest zapoznanie odbiorców z historią, teraźniejszością i przyszłością mediów audiowizualnych.

Wystawa ukaże „prehistorię” współczesnej cyfrowej technologii kinematograficznej według metody archeologicznej – odsłaniania kolejnych warstw przeszłości. Będzie podróżą w czasie, narracją wyprowadzaną od punktu znajdującego się w teraźniejszości.

Założenia wystawy:

1. **Atrakcyjność poprzez interaktywność.**

Głównym elementem wystawy będą obiekty interaktywne – stanowiska umożliwiające widzowi wykonywanie na nich różnego rodzaju działań.

2. **Rozwój technologii medialnych.**

Wystawa ukaże różne sposoby wykorzystywania mediów optycznych. Celem jest zobrazowanie, że w ujęciu historycznym wciąż stykamy się z praktykami, które pozornie zniknęły wraz z pojawieniem się kina (np. prezentacje z wykorzystaniem rzutników multimedialnych to bezpośrednia kontynuacja pokazów latarni magicznej).

3. **Funkcjonalność eksponatów.**

Wszystkie obiekty będą tak zamontowane i wyeksponowane, aby pokazywać i wyjaśniać istotę ich funkcjonowania i działania.

W ramach wystawy prezentowane będą zróżnicowane kategorie eksponatów:

- a) **obiekty historyczne** pochodzące ze zbiorów Narodowego Centrum Kultury Filmowej, np. latarnie magiczne, projektory, zabawki optyczne z XIX wieku, dagerotypy, praxinoskopy kamery, urządzenia techniki audiowizualnej z XX w.
- b) **stanowiska interaktywne** pozwolą zapoznać się z poszczególnymi technikami, doświadczając ich w sposób pełny (jak stanowiska rzeczywistości wirtualnej), za pomocą dotyku (stanowiska AR i ekrany dotykowe), czy wykorzystując mechanikę i siłę fizyczną (stanowiska edukacyjne).
- c) **stanowiska prezentacyjne – instalacje multimedialne**, które wyjaśnią np. zjawisko digitalizacji treści audiowizualnych. Zastosowana rzeźba multimedialna, złożona z wydruków, projekcji, dźwięków i mechanizmów dotykowych da widzowi wgląd w mechanizmy na co dzień niedostępne gołym okiem (jak tworzenie systemów zerojedynkowych w urządzeniach cyfrowych).
- d) **modele ideowe**, czyli uproszczone repliki urządzeń demonstrujące zasadę ich działania, np. modele przedstawiające schematy działania aparatów kinematograficznych, w tym urządzenia zaprezentowanego przez braci Lumière.

- e) **materiały kontekstowe**, czyli tablice informacyjne dotyczące eksponatów i procesów, dokumenty, fotografie, filmy.

Wystawa zostanie zorganizowana w podziale na następujące strefy ekspozycyjne:

1. Cyfryzacja kina

Odbiorca zapozna się ze stanowiskami wyposażonymi w cyfrową technikę filmową, takimi jak m.in.: model kamery cyfrowej, cyfrowy nośnik obrazu kinowego czy model ideowy fragmentu chipu DMD.

2. Taśma filmowa: materialny nośnik obrazu

Zaprezentowane zostaną stanowiska zawierające urządzenia oraz materiały eksploatacyjne z dziedziny montażu i konserwacji taśmy filmowej pochodzące ze zbiorów NCKF, takie jak m.in.: **analogowy projektor 16mm (z taśmą w pętli)**, jak również **stanowiska wyjaśniające budowę taśmy filmowej** (perforacja, pasek na dźwięk).

3. Instalacja wideo

Głównym elementem sali kinotechniki będzie instalacja filmowa wykorzystująca specyficzną architekturę pomieszczenia z zagłębieniem pośrodku. Umieszczona tam instalacja z ekranów projekcyjnych ukaże niezwykle istotne zagadnienie niekinowego obrazu filmowego. Widz ujrzy obraz dopiero po wejściu do zagłębienia, gdy stanie po wewnętrznej stronie ekranu, w której znajdować się będzie projekcja. Uzyskane zostaną w ten sposób dwa efekty: otworzenie perspektywy sali, której nie będzie zasłaniać ekran oraz uwzględnienie na ekspozycji nietypowego efektu medialnego.

4. Kolor w filmie

Funkcją tego stanowiska będzie zwrócenie uwagi na różnorodność technologii wykorzystywanych do uzyskiwania efektu barwnego obrazu filmowego oraz ich różnych walorów estetycznych. Kluczowe technologie zostaną zademonstrowane poprzez prezentację fragmentów filmów wykonanych w danej technice kolorystycznej w postaci zestawienia ze sobą powiększonych kilkuklatkowych fragmentów taśmy filmowej wraz z opisowymi charakterystykami zastosowanych technologii. Interaktywną atrakcją będzie stanowić m.in. ekran dotykowy, na którym odwiedzający będzie mógł samodzielnie określić cyfrowy filtr dla wybranego fragmentu filmowego.

5. Alternatywne taśmy filmowe: od 8 mm do 70 mm, Cineramy i kina 3D

Będzie to stanowisko zawierające urządzenia oraz materiały eksploatacyjne z dziedziny montażu i konserwacji taśmy filmowej pochodzące ze zbiorów NCKF. Każdy format taśmy filmowej reprezentować będą kamery i projektory, uzupełnione o materiały kontekstowe w postaci np. ilustracji i filmów.

6. Dźwięk w filmie

Stanowisko przybliży historię technologii dźwiękowych w filmie. Przedstawiona zostanie historia najważniejszych technologii dźwiękowych, od wczesnego okresu kina do dźwięku przestrzennego. Za pomocą panelu sterowania będzie można wybrać daną technologię, po czym wyświetlony zostanie fragment filmu wykonany w tej technologii. Dzięki systemowi głośników odwiedzający będzie mógł poczuć różnicę między dźwiękiem monofonicznym, stereofonicznym a przestrzennym.

7. Kinematograf

Stanowisko zawierać będzie urządzenia oraz materiały eksploatacyjne z dziedziny montażu i konserwacji taśmy filmowej pochodzące ze zbiorów NCKF oraz wykonane w ramach projektu modele ideowe prezentujące sposób działania oryginalnych urządzeń. Na wystawie widz będzie mógł zobaczyć model ideowy kinematografu wraz z latarnią magiczną, stelażem oraz generatorem. Interaktywnym eksponatem edukacyjnym będzie model kinematografu do samodzielnej obsługi ukazujący mechanizm jego działania i pozwalający na wyświetlenie filmu.

8. Ożywiony obraz

Stanowisko zawierające obiekty ukazujące mechanizmy wytwarzania złudzenia ruchu, rozmaite poszukiwania w zakresie fizjologii i optyki. W sekcji zaprezentowane zostaną takie urządzenia jak m.in.: **kinetoskop, mutoskop, praksinoskop, fenakistskop i taumatrop czy zoetrop 3D.**

9. Projekcja kinowa

Stanowisko prezentujące różne zastosowania latarni magicznej (dziewiętnastowiecznego rzutnika slajdów) oraz pokrewne fenomeny związane z wyświetlaniem nieruchomego i ruchomego obrazu. W sekcji zaprezentowane zostaną zarówno obiekty oryginalne będące własnością NCKF, jak i obiekty będące modelami działania oryginalnych urządzeń, jak również instalacje multimedialne, np.: **latarnie magiczne z XIX, latarnie z początku XX wieku** oraz ich późniejsi następcy: **rzutniki slajdów** (w tym polskie **rzutniki Bajka**), **rzutnik multimedialny**. W pobliżu znajdować się będą ekspozytory prezentujące materialny wymiar szklanych, często ręcznie malowanych **slajdów do latarni magicznej, stoły culmana** służące do oglądania malowanych scen czy współczesne **stanowisko holograficzne**.

10. Panoramy i dioramy

Stanowisko zawierające elementy scenograficzne, zbudowane w ramach projektu jako fragment aranżacji wystawy. Główną atrakcją będzie dużych rozmiarów rekonstrukcja dioramy malarskiej w drewnianej obudowie skrzynkowej.

11. Sekcja tajemnic widzenia

Sekcja prezentująca kolejne optyczne zabawki przeszłości. Zaprezentowane zostaną modele działania oryginalnych urządzeń, takie jak np.: **ekspozytor z anamorfozami walcowymi i stożkowymi** oraz **kalejdoskopy** do obsługi przez widzów czy **camera obscura** – kabina pozwalająca projektować obraz na ścianie z wykorzystaniem zasady działania ciemni optycznej.

12. Sekcja fotografii i stereoskopii

Sekcja poświęcona fotografii, czyli technologii utrwalania uzyskiwanego dzięki niej obrazu na materiale światłoczułym, przy użyciu między innymi dagerotypu (obraz uzyskiwany na metalowej płytce) czy **strzelby fotograficznej Mareya**. Stanowiska zostaną wyposażone w eksponaty ze zbiorów NCKF oraz modele działania oryginalnych, niedostępnych urządzeń.

Nowa oferta NCKF obejmie także warsztaty, zajęcia edukacyjne, oprowadzenia kuratorskie, wydawnictwa, spotkania z gośćmi oraz projekty artystyczne wykorzystujące potencjał przestrzeni wystawy „Mechaniczne oko”.